

28 Kasım 2007 tarihinde Hilton Otel Ankara'da gerçekleştirilen Türkiye İş Kurumu IV. Genel kurulunda aşağıda belirtilen kararlar alınmıştır.

İSTİHDAM POLİTİKASI ÖNERİLERİ

► Ülkemizin en önemli sosyal sorunu olan işsizliğin azaltılması ve istihdamın niteliğinin artırılması ve tam istihdam hedefine ulaşılabilmesi için Ulusal İstihdam Stratejisi'nin hazırlık ve karar süreci bir an önce tamamlanmalı ve yürürlüğe konmalıdır.

► Bu kapsamda özellikle "Ulusal Kadın İstihdamı Politikası", "Ulusal Genç İstihdamı Politikası" ve "Ulusal Özürlü İstihdamı Politikası" geliştirilmelidir.

► İstihdam politikasının ana ekseninde, işverenleri kadın ve genç istihdamına özendirmek ile kadınların, gençlerin ve özürlülerin girişimciliğini teşvik etmek olmalıdır. Var olan istihdamı koruyarak, ilk kez işe girecek kadınların, gençlerin ve özürlülerin çalıştırılması halinde istihdama bağlı yükler (vergi, sosyal sigorta primi vb.) hafifletilmelidir.

► Hükümetin ekonomi politikaları, ekonominin katma değer ve istihdam yaratma gücünün artırılmasını esas almalıdır. Yapılacak her türlü yasal düzenleme girişimciliğe ve istihdama muhtemel etkileri düşünülerek değerlendirilmelidir.

► İzlenecek büyüme stratejisi ihracata, ileri ve öncü teknolojilere, işletmelerin rekabet gücünü ve yatırım yapma kapasitesini artırmaya ve istihdamı geliştirmeye dayalı olmalıdır.

► İstihdam üzerinde % 43 düzeyinde bulunan ve OECD Ülkeler Grubunun en yüksek oranını ifade eden vergi ve sigorta prim yükü, takvimli ve aşamalı bir program dahilinde OECD ortalamasına indirilmelidir.

► İşletmeler üzerindeki sosyal yükümlülükler, teşvik edici yönü ağır basan bir yaklaşımla ve AB standartlarıyla uyumlu olarak düzenlenmelidir.*

► Toplu pazarlık ilkelerine aykırı olmamak koşuluyla ücret politikasının temel unsurları; işletme ve ülke düzeyinde rekabet gücü, istihdam yaratma ve mevcut istihdamı koruma imkanları ile katma değerdeki değişim olmalıdır.

► İstihdam arttırıcı bir unsur olarak esneklik örgütlenme hakkı, toplu sözleşme hakkı, iş güvencesi ve sosyal güvenlik ile birlikte düşünülmelidir. 4857 sayılı İş Kanunu'nun öngördüğü esneklik imkanları, işletmelerin rekabet gücü ve istihdam artışı için geliştirilmeli; *esneklik-güvence dengesi kurulmalıdır*.

► 2008 yılından itibaren çalışanın kendisi için asgari ücretin yarısı ölçüsünde uygulanacak olan "asgari geçim indirimini" oranı kademeli olarak asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir.

► Teşvikler "istihdam bazlı" olmalıdır. Teşviklerin sonuçlarını ve etkinliğini ölçecek mekanizmalar oluşturulmalıdır. Bundan sonra seçilecek yönetime dair çalışma yapılmalıdır.

► Kayıtdışı istihdam sorununun genellikle küçük işletmeler ve kendi hesabına çalışanlar kapsamında ortaya çıktığı dikkate alınarak, sosyal sigorta ve vergi kayıtlılığı temelinde mikro kredilerin verilmesi, mevzuat, pazarlama, işletme yönetimi, teknoloji kullanımı gibi konularda danışmanlık ve eğitim hizmetleri gibi desteklerin sunulması önem taşımaktadır. Bu tür hizmetlerden yararlanmak isteyenlerin kayıtlı hale gelmelerine katkı sağlayacaktır.

► Vergi ve prim yükü, sosyal yükler ve bürokratik formaliteler makul düzeye indirilerek, kayıtlı sisteme geçişi teşvik edici yöntemler (mikro kredi, danışmanlık ve eğitim hizmetleri gibi) benimsenerek kayıtdışı istihdam önlenmelidir. Vergi ve prim yükünün azaltılması ve istihdam teşvikleri için gerekli kaynaklar, kayıtdışı istihdamın kayda alınması ile sağlanmalıdır. Kayıtdışı ile mücadele kararlılıkla yapılmalıdır.

► Yatırım yapmaya ve işçi çalıştırmaya ilişkin bürokratik formaliteler azaltılmalıdır. İşletmelerin tabi olduğu tüm formaliteler tek bir hizmet biriminde (tek durak ofis) tamamlanmalı; bildirimler teke indirilmelidir. Organize Sanayi Bölgeleri'nde ve sanayiinin yoğun olduğu yerlerde SGK ve Maliye Bakanlığı bürolar açmalı, hizmet girişimcinin ayağına götürülmelidir. e-devlet süreci hızlandırılmalıdır.

- ▶ İşyeri denetimlerinde, Toplu İş Sözleşmesi uygulanmayan işyerlerine öncelik verilmelidir. Sendikaların faaliyet gösterdiği, toplu iş sözleşmesi uygulanan işyerleri, kayıtlı işyerleri olduğundan bu işyerleri en son denetlenen yerler olmalı; toplu iş sözleşmeleri kayıtlı olmanın bir referans belgesi şeklinde kabul edilmelidir.
- ▶ Ülkemizde aktif işgücü programlarının uygulanmasından sorumlu kuruluş olan Türkiye İş Kurumu'nun, bu programları etkinlikle uygulayabilecek düzeye ulaşabilmesi için kurumsal kapasitesi ve bütçesi güçlendirilmeli ve Kurumun tanınırlığı artırılmalıdır.
- ▶ İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programlarının etki analizleri yapılmalı, izleme ve değerlendirmeye ilişkin çalışmalar etkinleştirilmelidir.
- ▶ İŞKUR ulusal ve uluslararası kaynak yaratarak, İstihdam yaratmayı amaçlayan mikro ölçekteki projeleri desteklemelidir.
- ▶ İşgücü piyasasına ilişkin veriler arasında uyum, verilerin birbirleri ile karşılaştırılabilir ve bir arada kullanılabilir olması, resmi istatistik programına paralel olarak sağlanmalıdır. Ulusal ve İl düzeyinde İşgücü Piyasası Bilgi Sistemi kurulmalıdır.
- ▶ Ulusal ve yerel düzeydeki İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizleri tamamlanmalı, sürekli güncellenmeli ve analiz sonuçları Ulusal İstihdam Stratejisi çerçevesinde her ilde hazırlanacak İl İstihdam Politikaları'nın temelini oluşturmalıdır.
 - ▶ İşgücü verilerinin karşılaştırmalı bir biçimde yer aldığı ilgili kuruluşların da verilerinin bulunduğu, açıklamalara ve yorumlara da yer verildiği bir yayın düzenli olarak çıkarılmalıdır.
 - ▶ İl İstihdam Kurulları, sosyal diyalog ve işbirliği mekanizması ile etkinleştirilmeli, tüm toplum kesimlerinin katılımcı bir anlayışla, birlikte çalışması gerçekleştirilmeli, İl İstihdam Kurulları'nın İl Mesleki Eğitim Kurulları ile birlikte çalışmaları sağlanarak istihdam-eğitim ilişkisi kurulmalıdır. Her iki Kurulun oluşumları yeniden gözden geçirilmeli, alınan kararların hayata geçirilebilmesi için illere bütçe tahsisi yapılmalıdır.

► İşsizlik sigortasından yararlanma şartları kolaylaştırılmalı, işsizlik ödeneğinden yararlanma süresi ve işsizlik ödeneğinin miktarı artırılmalıdır. İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken kaynaktan karşılanarak düzenlenecek olan aktif istihdam tedbirlerinden İŞKUR'a kayıtlı tüm işsizlerin yararlanması sağlanmalıdır.

► Kurum' dan işsizlik ödeneği almaya hak kazananların işsiz olduğu sürece İŞKUR'la sürekli temas halinde olmasını ve durumlarının izlenmesini, etkin eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilerek istihdama kazandırılmasını içeren bir çalışma modeli uygulanmalıdır.

► Kadınlar ve özürllüer genel ve mesleki eğitim imkanlarından daha fazla yararlandırılmalı, yaşam boyu eğitim olanakları artırılmalı ve bilgi teknolojilerine erişimleri sağlanmalıdır.

► Kadınları, gençleri ve özürllüeri işgücü piyasasına ilişkin mevzuat ve uygulamalar konusunda bilgilendirecek programlara ağırlık verilmelidir.

► Eğitim programları, açılacak bölümler ve eğitimi verilecek meslekler işgücü piyasasının gereksinimleri doğrultusunda ve ilgili meslek kuruluşları, sosyal taraflar ve işletmelerin görüşleri de dikkate alınarak yönlendirilmelidir.

► Yaşam boyu eğitim, yenilikçilik ve yaratıcılık özendirilmeli, etkin bir mesleki rehberlik ve danışmanlık sistemi geliştirilmelidir.

► Optimal düzeyde eğitimle insan yeteneğini azami verimlilikle kullanmayı amaçlayan kısa süreli meslek ve beceri eğitimleri ön plana çıkmalıdır. Zorunlu eğitim 12 yıla yükseltilmelidir. Çıraklık eğitim sistemi geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalı, özel sektörün mesleki eğitim kurumu açması teşvik edilmelidir.

► Ekonomik kalkınmamızda en büyük zenginliğimiz ve avantajımız olan insan kaynağıımıza, diğer ülkelerin sağladığı elverişli ortam sağlanması yoluyla beyin göçü tersine çevrilmelidir.

► İşletme-eğitim kurumları işbirliği geliştirilmelidir. Üniversiteler öğrencilerine firmalarla erkenden tanışmaları için ortam sağlamalı;

özel kesim de konuya daha çok ilgi göstermeli, staj ve burs olanaklarını ve firma/sektör tanıma programlarını artırmalıdır.

► İŞKUR'un geçmiş yıllarda yapılan Genel Kurulları'nda alınan kararlarına sahip çıkılmalı, bu kararların uygulanmasında karşılaşılan sorunların çözümü için kararlı davranılmalıdır.

Çekinceler:

1. Halil Sait GÜLER(TOBB) ve Ferhat İLTER(TİSK) "Çalışan sayısına bağlı zorunlu istihdam uygulaması gözden geçirilmeli ve teşvik esaslı yeni uygulamalar getirilmelidir." ifadesinin taslak metinden çıkarılmasına itiraz etmişlerdir.
2. *Halil Sait GÜLER(TOBB) ve Ferhat İLTER(TİSK) bu maddenin "İşletmeler üzerindeki sosyal yükler (zorunlu istihdam uygulamaları, kreş, ana okulu açma, eğitim birimi kurma vb.), teşvik edici yönü ağır basan bir yaklaşımla ve AB standartlarıyla uyumlu olarak yeniden düzenlenmelidir." Şeklinde düzenlenmesini talep etmiştir.